

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

Տևող են՝ _____

<< ___ >> _____

20 թ.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԿՐԱԳԻՐ

Արագածոտնի մարզ գ. Աղձք

Աղձքի միջն. դպրոց 9-րդ դասարան

Արզումանյան Լարիսա Լազրի

<<2022-2023>> ուսումնական տարի

ՀՀ կառավարության N 439-Ն որոշում, 8-ը ապրիլի 2010 թվական

Քաղվածք

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (կրճատումով)

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅՑՆԵՐ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, ըստ կրթական մակարդակների շրջանավարտներին ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, սովորողների գնահատման համակարգը:

V. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

15. Միջնակարգ կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների՝ հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգային առանձնահատկությունները:

2. Կարողություններ և հմտություններ Այս բաղադրիչով տրված կարողությունների և հմտությունների ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Չափորոշիչներում առանձնակի կարևորվում են ճանաչողության հետևյալ մեթոդները՝ վերլուծում, մասնավորում, համադրում, վերացարկում, անդադարձում, մակածում (ինդուկցիա), արտածում (դեդուկցիա), ընդհանրացում, կանխատեսում:

1) ճանաչողական, տրամաբանական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է՝ սովորողին ծանոթացնել ճանաչողության մեթոդներին և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ու հմտություններ, այդ թվում՝

ա. գիտելիքներ ձեռք բերել՝ զգայության, ընկալման և մտապատկերման միջոցով,

բ. վերլուծել՝ քննարկման, մեկնաբանման, տարանջատման,

համեմատության, խմբավորման միջոցով,

գ. մտահանգումներ անել՝ ամբողջացման, հակադրման, բնութագրման, հիմնավորման, ամփոփման, կշռադատման միջոցով,

դ. ընդհանրացնել և համարդել՝ վերացարկման, գնահատման, արժևորման, փաստարկման, ապացուցման, կանխատեսման, ծրագրման միջոցով,

ե. հիմնախնդիրը դիտարկել տարբեր տեսանկյուններից, ուսումնասիրել դրա լուծման հնարավոր եղանակները և

գտնել լուծումներ,

զ. երևույթների նկատմամբ դրսևորել առողջիտաբերություն և քննադատական մոտեցում,

է. վերլուծել իրավիճակը և կատարել եզրակացություններ,

ը. ինքնուրույն որոշումներ ընդունել և հիմնավորել,

թ. նպատակներ դնել, մշակել դրանց հասնելու ուղիներ և ծրագրել սեփական գործը.

2) հաղորդակցական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. լսել, ընկալել և համարժեք վերաբերմունք դրսևորել,

բ. բանավիճել, բանավոր և գրավոր տրամաբանված խոսք կառուցել,

գ. ըստ նշանակության և տեղին օգտագործել սովորած տերմինները (եզրերը), հասկացությունները և արտահայտությունները,

դ. հասկանալ և ճիշտ օգտագործել հաղորդակցման ոչ խոսքային միջոցները,

ե. օգտվել ժամանակակից հաղորդակցման տեխնիկական միջոցներից և այլն.

3) համագործակցային կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել և դրանց համար պատասխանատվություն կրել,

բ. սովորել և սովորեցնել,

գ. դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսևորել առողջ մրցակցություն,

դ. սեփական շահը գիտակցելով՝ ճանաչել և ընդունել ուրիշների շահերը,

ե. բախումասային իրավիճակներում հավասարակշռված պահվածք դրսևորել,

զ. ուսման ընթացքում և աշխատանքային հարաբերություններում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները,

է. գերծ մնալ բարոյական չափանիշներին հակասող նախապաշարումներից, կանխակալ մոտեցումներից,

ը. իրավիճակները դիտարկել և մեկնաբանել այլոց տեսանկյունից և այլն.

4) ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն ունի զարգացնելու սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երևակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները,

բ. դրսևորել ստեղծագործական երևակայություն,

գ. երևակայել, խորհել և ենթադրություններ անել ապագայի մասին,
դ. ընկալել և ընդունել նյութական և հոգևոր նոր արժեքները:

5) ինքնուրույն գործունեության կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. անաչառ գնահատել սեփական ուժերն ու կարողությունները և ըստ այդմ ծավալել ուսումնական, աշխատանքային գործունեություն,

բ. գիտակցել սեփական գործի կարևորությունը, դրա նկատմամբ պատասխանատվություն և պարտաճանաչություն դրսևորել,

գ. ճիշտ տնօրինել ժամանակը, մշակել և պահպանել աշխատանքի և հանգստի ժամկարգ (ռեժիմ), վերահսկել սեփական վարքը,

դ. խնամել սեփական մարմինը, դրսևորել այն մարզելու կամք,

ե. զբաղվել ինքնադաստիարակությամբ և ինքնակրթությամբ,

զ. կողմնորոշվել տարբեր իրավիճակներում, գնահատել սեփական քայլերը և դրանց հետևանքները:

3. Արժեքային համակարգ

Սույն բաղադրիչով նախատեսված համակարգն արտահայտվում է սովորողի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի և վարքի միջոցով:

1) Այս բաղադրիչի նպատակն է ձևավորել անձ և քաղաքացի, որը պետք է՝

ա. գիտակցի սեփական մշակույթի՝ լեզվի, պատմության, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը,

բ. հարգի Հայաստանի պետական խորհրդանիշները, լինի հայրենասեր, կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցության անհրաժեշտությունը,

գ. գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեխնոլոգիաները, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում,

դ. գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը,

ե. կարևորի բարոյական չափանիշները և քրիստոնեական ու համամարդկային արժեքները, լինի ազնիվ, գթասիրտ, արդարամիտ, օրինապահ, բարեկիրթ,

զ. կարևորի գեղագիտական արժեքները, գնահատի գեղեցիկը, բարին և ճշմարիտը,

է. գիտակցի իր տեղն ու դերն ընտանիքում և հասարակության մեջ. լինի նախաձեռնող, դրսևորի արժանավայել պահվածք,

ը. գիտակցի ծնողների, տարիքով մեծերի և փոքրերի, ընկերների և համայնքի նկատմամբ հարգանքի դրսևորման կարևորությունը,

թ. հարգի մարդու իրավունքներն ու հիմնարար ազատությունները, լինի մարդասեր, հանդուրժող, քաղաքակիրթ վերաբերմունք դրսևորի ուրիշ ժողովուրդների ներկայացուցիչների և նրանց մշակույթների հանդեպ,

ժ. անաչառորեն գնահատի իր ուժերն ու կարողությունները՝ բացառելով սեփական անձի թերազնահատումը կամ գերազնահատումը,

ժա. դրսևորի աշխատասիրություն, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի ու գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը,

ժբ. մշտապես հոգ տանի իր առողջության մասին, կարևորի մարմնակրթության դերը, հետևողական լինի առողջ ապրելակերպի և անվտանգ կենսագործունեության կանոնների կիրառման գործում:

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական
հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>,
պետական ոչ առևտրային կազմակերպության
(կրճատումով)

42. Դասարանի ղեկավարը (դասուցի)

- ա) դաստիարակալական աշխատանք է կատարում՝ իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,
  - բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը.
  - գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,
  - դ) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին
  - ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,
  - զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը.
  - է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:
71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

- ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,
  - բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման
  - գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.
  - դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.
  - ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները
  - զ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգրողների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:
74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:
75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:
76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:
77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:
78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱԾԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ _____	2-3
ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱԾԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ _____	4-9
ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱԾԽՈՒՄԸ _____	10-11
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ, ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ _____	12
ԱԾԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՄԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐԿԵՍՏԱԿԱՆ, ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ և ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ _____	13
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱԾԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ _____	14
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱԾԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺԿԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՂ, ՍՈՑԻԱԼԱԳԵՍ ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏԵՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԱԾԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԵՏ _____	15
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ _____	16
ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ, ԱԾԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ _____	17
ԱԾԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ ՀԵՏ _____	18
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՈՒՍԱՐԿԱ ԱՎԱՐՏԻՆ _____	19
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ _____	20

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՃԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համա ր	Աշակերտի Ազգանուն, անուն, հայրանուն	Դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրաման թիվ	Աշակեր- տական շարժի համարը	Ծննդյան թիվ	ամիսը	օրը	սեռը	հասակը	քաշը
1	Ավդալյան Էդուարդ Վարդանի	2014 N 43	34	2007	12	03	ար	172	56
2	Ավետիսյան Դանիել Ստեփանի	2014 N 43	35	2007	02	20	ար	156	57
3	Ավետիսյան Մարիաննա Արզամի	2014 N 43	36	2008	06	30	իգ	155	45
4	Ավետիսյան Սևակ Արայիկի	2014 N 43	38	2007	09	08	ար	170	55
5	Գասպարյան Մանե Արմենի	2014 N 43	40	2008	10	05	իգ	163	50
6	Թովմասյան Սյուզաննա Վարդանի	2014 N 43	41	2007	11	23	իգ	172	52
7	Խաչատրյան Մանուկ Խաչիկի	2014 N 43	42	2007	10	28	ար	175	60
8	Խաչատրյան Ռուզաննա Խաչիկի	2014 N 43	43	2006	10	25	իգ	158	52
9	Մարտիրոսյան Նվեր Էդգարի	2014 N 43	44	2008	10	16	ար	160	45
10	Մելքոնյան Վահե Մելքոնի	2014 N 43	45	2007	07	21	ար	158	60
11	Շաշագրյան Քրիստինե Հայկի	2014 N 43	46	2008	08	18	իգ	169	48
12	Պետրոսյան Անահիտ Արթուրի	2014 N 43	47	2008	04	12	իգ	156	50
13	Պետրոսյան Սաթենիկ Նվերի	2014 N 43	48	2008	04	01	իգ	163	43
14	Պետրոսյան Սյուզի Արմենի	2014 N 43	49	2008	09	22	իգ	170	45
15	Սաֆարյան Տիգրան Ռաֆիկի	2014 N 43	50	2008	05	12	ար	169	50
16	Սուքիասյան Հարություն Մելիքի	2014 N 43	51	2008	09	27	ար	168	48

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՃԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համա ր	հասցեն	Հեռախոսի համարը	Ծնողի (խնամակալի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը	ծանոթություն
1	Աղձք 1փ. տ.24	93350596	Մենատնտես	Լավ	
2	Աղձք 8փ. տ.23	94200964	Մենատնտես	Լավ	
3	Աղձք 8փ. տ.14	93909830	Մենատնտես	Լավ	
4	Աղձք 1փ. տ.1	94582950	Մենատնտես	Լավ	
5	Աղձք 1փ. տ.10	93580864	Մենատնտես	Լավ	
6	Աղձք 22փ. տ.2	93068890	Մենատնտես	Լավ	
7	Աղձք 22փ. տ.5	77507602	Անհատ ձեռներեց	Լավ	
8	Աղձք 1 փ. տ.20	98733380	Մենատնտես	Լավ	
9	Աղձք 19փ. տ.4	94349780	Մենատնտես	Լավ	
10	Աղձք 1փ. տ.78	94151931	Մենատնտես	Լավ	
11	Աղձք 13փ. տ.13	77686322	Մենատնտես	Լավ	
12	Աղձք 13փ. տ.9	77367722	Մենատնտես	Լավ	
13	Աղձք 1փ. տ.33	77022242	Մենատնտես	Լավ	
14	Աղձք 1փ. տ.17	77144356	Մենատնտես	Լավ	
15	Աղձք 16փ. տ.12	93258920	Մենատնտես	Լավ	
16	Աշտարակ.ՏիգրանՄեծի 27/33	93000972	Ուսուցիչ	Լավ	

ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱԾԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը)_9-րդ դասարանում սովորում են 16 աշակերտներ՝ 8 տղա, 8 աղջիկ: Դասարանում կա 1 գերազանց և 5 հարվածային: Բոլորը շատ համախմբված են: Դասարանում անապահով աշակերտներ գրեթե չկան: Չկան դժվար դաստիարակվող աշակերտներ _____
-
-

- Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքները ուստարվա ընթացքում _____ Ուսումնադաստիարակչական նպատակով պետք է հաճախակի հետևել դասարանի վարքին և ուսման առաջադիմությանը: Հաճախակի հրավիրել ծնողական ժողովներ, որոնք կնպաստեն աշակերտների առաջադիմության բարձրացմանը, աշխատել հետ մնացող աշակերտների հետ, սերմանել մաքրություն, կարգապահություն, փողոզություն:

- Յուրաքանչյուր աշակերտի հետ աշխատել անհատական: _____
-
-
-

• ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Հոգևոր դաստիարակություն _____ Աշակերտների հոգևոր դաստիարակության նպատակով _____ կազմակերպել էքսկուրսիաներ դեպի մոտակա հոգևոր մշակութային կենտրոնները: Սերմանել սեր ու հարգանք Քրիստոնեության նկատմամբ: Նույն նպատակով կատարել պատմական ակնարկ, որը կնպաստի հոգևոր դաստիարակությանը: _____

3.2 Գեղագիտական դաստիարակություն _____ Աշակերտների մոտ ձևավորել գեղագիտական ճաշակ: Ցուցադրել գեղարվեստական ֆիլմեր, բացահայտել գեղեցիկի դերը մեր կյանքում: Կյանքից բերել օրինակներ, ծանոթացնել մեր շուրջը գտնվող յուրաքանչյուր իրի և երևույթի հետ: _____

3.3 Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն _____ Կազմակերպել քննարկումներ հայրենասիրության և ռազմական պատրաստակամության վերաբերյալ: Նշել մի շարք հերոսների անուններ և թվարկել այն բնավորության գծերը, որտեղ կա հայրենասիրություն և ռազմարվեստ: _____

3.4 Ֆիզիկական դաստիարակություն _____ Բացատրել և պահաջել, որ աշակերտները հետևեն իրենց ֆիզպատրաստությանը: Դասապրոցեսին ցուցաբերել ակտիվություն, անընդհատ մարզվել և կատարել ֆիզիկական վարժություններ: _____

3.5 Աշխատանքային դաստիարակություն___Աշակերտների մոտ ձևավորել սեր դեպի աշխատանքը և աշխատող մարդը: Տալ աշակերտներին այն գաղափարը,որ աշխատասիրությունը մարդուն օգնում է գոյատևել յուրաքանչյուր իրավիճակում:_____

3.6 Բնապահպանական դաստիարակություն_____Պետք է հաճախակի կազմակերպել էքսկուրսիաներ դեպի բնության գիրկը և ծանոթացնել բնապահպանական այն խնդիրներին,որոնք շատ կարևոր են:_____

3.7 Դպրոց ընտանիք կապը_____պետք է սերտ կապի մեջ պահել դպրոց-ընտանիք կապը: Աշակերտները պետք է հասկանան,որ ընտանիքը հանդիսանում է պետության կորիզը:Դպրոցի և ընտանիքի կապը կնպաստի առաջադիմության բարելավմանը:_____

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՃԻԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	Կատարողներ
1	Գիտելիքի օր	01.09.22	դասղեկ
2	Պատմական ակնարկ հայաստանի մասին	05-09.09.22	դասղեկ,աշակերտներ
3	Հայկական ավանդույթները,որոնցով հպարտանում են	11-16.09.22	դասղեկ,աշակերտներ
4	Ընտանիք և պարտականություն	19-24.09.22	դասղեկ
5	Բարոյականություն և իրավունք	27-02.10.22	դասղեկ,աշակերտներ
6	Իմ իրավունքները	05-09.10.22	դասղեկ,աշակերտներ
7	Ով է պատասխանատու իմ իրավունքների համար	12-16.10.22	դասղեկ,աշակերտներ
8	Ուզում եմ ունենալ պետություն,որտեղ...	19-23.10.22	դասղեկ,աշակերտներ
9	Իմ հայրենիքի պատմական էջերը	31-04.11.22	դասղեկ,աշակերտներ
10	Քաղաքացիություն	07-11.11.22	դասղեկ,աշակերտներ
11	Երբ աշխատանքը միայն ուրախություն է պարգևում	14-18.11.22	դասղեկ,աշակերտներ

12	Ում եմ համարում գեղեցիկ մարդ	21-25.11.22	դասղեկ,աշակերտներ
13	Հայտնի հայ մարզիկներ	28-02.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
14	Ուժեղ լինել նշանակում է...	05-09.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
15	Ինչպես հասկանալ մարդկանց	12-16.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
16	Ինչպես պատրաստվել տարեմուտին	19-23.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
17	Տարեմուտի ուրախ հանդես	26-30.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
18	Ինչպես պահպանել երկիր մոլորակը	09-13.01.23	դասղեկ,աշակերտներ
19	Պահպանենք շրջակա միջավայրը	16-20.01.23	դասղեկ,աշակերտներ
20	Իմ հզոր հայրենիք	23-27.01.23	դասղեկ,աշակերտներ
21	Պատերազմ տեսած մանուկներ	30-03.02.23	դասղեկ,աշակերտներ
22	Անհատի բարեկեցությունը	06-10.02.23	դասղեկ,աշակերտներ
23	Ինչ է ընկերությունը և բարեկամությունը	13-17.02.23	դասղեկ,աշակ

			Երտներ
24	Իմ լավագույն ընկերը	20-24.02.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
25	Իմ հետաքրքրություններն ու նախասիրությունները	27-03.03.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
26	Մայրություն և գեղեցկություն	06-10.03.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
27	Ում եմ ես վստահում	13-17.03.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
28	Իմ կարդացած գրքի որ հերոսն է տպավորվել իմ մեջ	20-24.03.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
29	Ինչ է ինձ համար դպրոցը	03-07.04.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
30	Ինձ մոտ ձևավորված վատ սովորությունները	10-14.04.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
31	Ինչպես չկորցնել հարազատ մարդու վստահությունը	17-21.04.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
32	Քչերը գիտեն, որ...	02-05.05.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
33	Մայիսյան հերոսամարտեր	08-12.05.23	դասղեկ,աշակ Երտներ
34	Ինչ եմ տանում այս տարի ինձ հետ դպրոցից	15-19.05.23	դասղեկ,աշակ Երտներ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՃԻԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	կատարողներ
1	Գիտելիքի օր	01.09.22	դասղեկ
2	Պատմական ակնարկ հայաստանի մասին	05-09.09.22	դասղեկ,աշակերտներ
3	Հայկական ավանդույթները,որոնցով հպարտանում են	11-16.09.22	դասղեկ,աշակերտներ
4	Ընտանիք և պարտականություն	19-24.09.22	դասղեկ
5	Բարոյականություն և իրավունք	27-02.10.22	դասղեկ,աշակերտներ
6	Իմ իրավունքները	05-09.10.22	դասղեկ,աշակերտներ
7	Ով է պատասխանատու իմ իրավունքների համար	12-16.10.22	դասղեկ,աշակերտներ
8	Ուզում եմ ունենալ պետություն,որտեղ...	19-23.10.22	դասղեկ,աշակերտներ
9	Իմ հայրենիքի պատմական էջերը	31-04.11.22	դասղեկ,աշակերտներ
10	Քաղաքացիություն	07-11.11.22	դասղեկ,աշակերտներ
11	Երբ աշխատանքը միայն ուրախություն է պարզում	14-18.11.22	դասղեկ,աշակերտներ
12	Ում եմ համարում գեղեցիկ մարդ	21-25.11.22	դասղեկ,աշակերտներ
13	Հայտնի հայ մարզիկներ	28-02.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
14	Ուժեղ լինել նշանակում է...	05-09.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
15	Ինչպես հասկանալ մարդկանց	12-16.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
16	Ինչպես պատրաստվել տարեմուտին	19-23.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
17	Տարեմուտի ուրախ հանդես	26-30.12.22	դասղեկ,աշակերտներ
18	Ինչպես պահպանել երկիր մոլորակը	09-13.01.23	դասղեկ,աշակերտներ
19	Պահպանենք շրջակա միջավայրը	16-20.01.23	դասղեկ,աշակերտներ
20	Իմ հզոր հայրենիք	23-27.01.23	դասղեկ,աշակերտներ

21	Պատերազմ տեսած մանուկներ	30-03.02.23	դասղեկ,աշակերտներ
22	Անհատի բարեկեցությունը	06-10.02.23	դասղեկ,աշակերտներ
23	Ինչ է ընկերությունը և բարեկամությունը	13-17.02.23	դասղեկ,աշակերտներ
24	Իմ լավագույն ընկերը	20-24.02.23	դասղեկ,աշակերտներ
25	Իմ հետաքրքրություններն ու նախասիրությունները	27-03.03.23	դասղեկ,աշակերտներ
26	Մայրություն և գեղեցկություն	06-10.03.23	դասղեկ,աշակերտներ
27	Ում եմ ես վստահում	13-17.03.23	դասղեկ,աշակերտներ
28	Իմ կարդացած գրքի որ հերոսն է տպավորվել իմ մեջ	20-24.03.23	դասղեկ,աշակերտներ
29	Ինչ է ինձ համար դպրոցը	03-07.04.23	դասղեկ,աշակերտներ
30	Ինձ մոտ ձևավորված վատ սովորությունները	10-14.04.23	դասղեկ,աշակերտներ
31	Ինչպես չկորցնել հարազատ մարդու վստահությունը	17-21.04.23	դասղեկ,աշակերտներ
32	Քչերը գիտեն, որ...	02-05.05.23	դասղեկ,աշակերտներ
33	Մայիսյան հերոսամարտեր	08-12.05.23	դասղեկ,աշակերտներ
34	Ինչ եմ տանում այս տարի ինձ հետ դպրոցից	15-19.05.23	դասղեկ,աշակերտներ

ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇՏՈՒՄ

Անվանումը	Գրկանությունը			Հասցե			Ռեսուրսներ			Անվանումը			Գրկանությունը			Հասցե			Երկրափոխում			Աշխատանքներ			Ֆինանսներ		
Դաս	Ա	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ
Մասնաճյուղի համար	Ա	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ	Ս	Վ	Կ
1	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
2	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
3	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
4	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
5	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
6	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
7	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
8	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	

9	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
10	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
11	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
12	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
13	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
14	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
15	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	
16	+	380		+	420		+	470		+	460		+	490		+	390		+	450		+	380		+	450	

ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇՏՈՒՄ

Անվ անու վը	Հ ա մ պ ա տ մ ու թ յ ու ն	Հ ա յ ո ց պ ա տ մ ու թ յ ու ն	Կ ե ն ս ա բ ա ն ու ու ն	Ք ի մ ի ա	Հ ա ս ա ր ա կ ա գ ի տ ու թ յ ու ն	Ի ն Ֆ ո ր մ ա տ ի կ ա	Ն գ պ	Հ ա յ ո ց ե կ պ ա տ մ ու թ յ ու ն	վ ա ր ձ ա վ ճ ա ր	ստ որ ագ րու թ.	ստ որ ագ րու թ.
-------------------	--	--	---	-----------------------	--	---	-------------	--	---	-----------------------------	-----------------------------

Դաս ամա տյան ի համ արը		վ ա ր ձ ա վ ճ ա ր	հ ա ն ձ ն ե ց	ս ա ն ձ ն ե ց	վ ա ր ձ ն ե ց	հ ա ն ձ ն ե ց	ս ա ն ձ ն ե ց	վ ա ր ձ ն ե ց	հ ա ն ձ ն ե ց	ս ա ն ձ ն ե ց	վ ա ր ձ ն ե ց	հ ա ն ձ ն ե ց	ս ա ն ձ ն ե ց	վ ա ր ձ ն ե ց	հ ա ն ձ ն ե ց	ս ա ն ձ ն ե ց	վ ա ր ձ ն ե ց	հ ա ն ձ ն ե ց	ս ա ն ձ ն ե ց	վ ա ր ձ ն ե ց	հ ա ն ձ ն ե ց	ս ա ն ձ ն ե ց	վ ա ր ձ ն ե ց	հ ա ն ձ ն ե ց	Ը ն դ ա մ ե ն ը	Ս տ ա ց ո ղ ի	Հ ա ն ձ ն ո ղ ի
1	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
2	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
3	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
4	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
5	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
6	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
7	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
8	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
9	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
10	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
11	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
12	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
13	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
14	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
15	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		
16	+	420		+	410		+	390		+	450		+	380		+	340		+	390		+	300		6970		

**ԱՃԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐԿԵՍԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ**

համա ր	Նախասիրական-առարկայական խմբակ	Գեղարվեստական Երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Յոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, տնտեսական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակաուղղված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրսևորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

- 1) սովորողների աշխարհաճանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.
- 2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.
- 3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակ ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.
- 4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՅՈՂՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5. Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՅՈՂՎԱԾ 5. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍԿԶՐՈՒՔՆԵՐԸ

1. Հանրակրթությունը ննպատակաուղղված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.

1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.

3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

ՅՈՂՎԱԾ 20. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Սովորողն իրավունք ունի՝

1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշչին համապատասխան կրթություն.

2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.

3) անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնական յուրօրինակ բազայից.

4) մասնակցելու ներդպրոցական և արտադպրոցական միջոցառումների.

5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.

6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.

7) ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.

8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՒԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՅՈՂՎԱԾ 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության:

Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու զաղափարներ ու տեղեկատվություն հաղորդակցության ցանկացած միջոցով:

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանց հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար:

Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

ՅՈՂՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք:

Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի, մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և այլն: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր:

Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ՅՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՅՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության զաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՅՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. <<Ուսումնական հաստատության դասղեկի աշխատանքային տարեկան ծրագիր>> մատյանը նախատեսված է դասղեկի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական աշխատանքների նպատակամղված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղեհիշները գիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման զուգակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատեսությունը,
- տարեկան պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կաղապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասղեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, <<ստացավ>> և <<հանձնեց>> սյունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա

Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի՝ I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը: